

Vytknutím této vady doilichuje stížnost důvod zmatečnosti čís. 7 §u 281 tr. ř., že totiž rozsudkem obžaloba nebyla vyřízena, avšak námitce této nelze přiznati úspěchu, neboť podle prvního odstavce §u 281 tr. ř. lze podati zmateční stížnost ve prospěch obžalovaného pouze proti rozsudku odsuzujícímu, nikoli však proti výroku osvobozujícímu; stav věci, podle něhož soud obžalobu v příčině druhé výtky nevyřídil, rovná se však ve svých účincích úplně takovému stavu, jakoby soud byl ohledně této druhé urážky vynesl rozsudek sprostující; vyjma předpoklady §u 355 tr. ř. o obnově trestního řízení je další stíhání obžalovaného pro tuto urážku vyloučeno; je tedy zjevno, že obžalovanému právo podati zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti §u 281 čís. 7 tr. ř. vůbec nepřísluší a přičilo by se připuštění takové stížnosti přímo zásadě, ovládající řízení zrušovací, že zmateční stížnost obžalovaným podána býti nesmí, nenastalo-li zkrácení v jeho právech; postupem soudu, rovnajícím se sprostění obžalovaného z obžaloby pro onen výrok, nestala se obžalovanému újma po hmotné stránce, naopak, kdyby se připustila jeho zmateční stížnost, mohlo by dojíti v novém řízení k odsuzujícímu výroku pro tuto jeho výtku, což by příkře odporovalo zásadě, že obžalovaný stížnost ve svůj neprospěch podati nemůže. Nutno proto v souzeném případě obžalovanému odeprítí právo podati zmateční stížnost a připomíná se v zájmu úplnosti pouze tolik, že ovšem jisté zkrácení obžalovaného povstati mohlo výrokem soudu, pokud též nerozlišuje mezi oněmi dvěma výroky v obžalobu danými, zcela povšechně odsoudil obžalovaného k náhradě útrat, týkajících se trestního řízení pro přestupek §u 6 tisk. nov.; avšak v příčině tohoto výroku o útratách bylo na obžalovaném, ježto mu nepřísluší právo podati zmateční stížnost, domáhati se případné nápravy stížností podle §u 392 tr. ř.; nestalo-li se tak, musí si přičísti dotyčné nepříznivé účinky sám. V důsledcích těchto úvah, podle nichž zmateční stížnost vůbec přípustnou není, pozbývají pak významu veškeré další její vývody, opírající se o důvod zmatečnosti čís. 4 §u 281 tr. ř. pro zamítnutí důkazů navržených v příčině pravdivosti oné soudem pominuté druhé urážky (podvodu o miliony).

Čís. 2510.

Pouhý nepřátelský úmysl stačí pro dokonání, nikoliv pro nedokonaný přestupek lehkého uškození na těle, jenž vyžaduje přímý úmysl poškoditi měrou v §u 411 tr. zák. naznačenou.

Nepřipuštění důkazu dobrozdáním fakulty nezakládá zmatek čís. 4 §u 281 tr. ř.

Předpis §u 126 tr. ř. platí toliko o posudcích znalců, podaných v trestním řízení podle předpisů trestního řádu, nikoliv o posudcích v řízení o zbavení svéprávnosti.

S hlediska §u 134 tr. ř. není rozhodným, zda pochybnosti tam naznačené vzešly s o u d u, nýbrž jedině to, zda vzešly vůbec, tedy objektivně na základě výsledků trestního řízení.

(Rozh. ze dne 16. října 1926, Zm I 233/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 6. března 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 99 tr. zák. a přestupky podle §u 468 tr. zák. a §§ů 8, 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zrušovacímu soudu neušlo, že napadený rozsudek nezjišťuje ohledně přestupku podle §§ů 8, 411 tr. zák. úmysl obžalovaného lehce poškoditi na těle Pavlu V-ovou a Antonína V-a, nýbrž, že zjišťuje pouze úmysl nepřátelský. Tento úmysl stačí toliko pro dokonání činu, nikoli však pro pokus, jenž vyžaduje přímého úmyslu pachatelova, poškoditi na těle měrou v §u 411 tr. zák. naznačenou. Zmateční stížnost neuplatňuje sice výslovně této vady, poněvadž však tvrdí, že nejsou zjištěny podmínky skutkových povah, bylo by při nejmenším pochybné, zda jest výtka ta uplatňována. Než okolnosti ty nejsou takového významu, by se jimi zrušovací soud blíže obíral, poněvadž zrušil — jak níže bude dovedeno — celý rozsudek z důvodů zmatečnosti podle čis. 4 §u 281 tr. ř.

Podle čis. 4 §u 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost, že nalézací soud zkrátil obžalovaného v právu obhajoby tím, že zamítl průvodní návrh podaný obhájcem při hlavním přelíčení, by byl obžalovaný znova na lékařské fakultě prohlédnut a by bylo podáno nové dobrozdání. Dlužno předem podotknouti, že návrh, jak je protokolován, není docela jasný a není přesně stylisován, jak předpisuje pro průvodní návrhy § 222 tr. ř. Než onen návrh připouští i ten výklad, že na prvním místě je navrženo vyžádání posudku lékařské fakulty o duševním stavu obžalovaného a na druhém místě pak navrženo, by vyžádán byl vůbec nový znalecký posudek. Výtka ohledně dobrozdání fakulty je neodůvodněna a dotýčný návrh byl právem zamítnut. Nehledíc k tomu, že navrhovatel podle záznamů protokolu o hlavním přelíčení neuvedl, z jakých důvodů a úvah domáhá se posudku fakulty, a nehledíc k tomu, že tu vůbec nebyly splněny předpoklady §u 126 tr. ř., za jakých teprve soud může, avšak nemusí vyžádati si dobrozdání lékařské fakulty, nezakládá nepřipuštění takového důkazu nikdy zmatek podle §u 281 čis. 4 tr. ř. Nejdeť tu podle první věty druhého odstavce §u 126 tr. ř. o velící předpis, nýbrž zákon zůstává volnému uvážení soudu (arg. slovo »může«), zda má pro vadnost posudku znalců již slyšených býti opatřen posudek fakulty na místě posudku jiných lékařů nebo chemiků.

Ohledně druhé části návrhu nemůže zrušovací soud souhlasiti s názorem generální prokuratury, jež se dovolává proti výtce zmatečnosti podle §u 281 čis. 4 předpisu §u 126 tr. ř., podle něhož sluší vyžádati posudek jiného (nebo několika jiných) znalců tenkrát, je-li podaný posudek stížen vadami v tomto §u blíže vyznačenými. Předpis §u 126 tr. ř. platí toliko o posudcích znalců, podaných v trestním řízení podle předpisů tr. řádu. V souzeném případě však znalecký posudek v trestní

věci a v trestním řízení vůbec podán nebyl, nýbrž toliko v řízení civilním o zbavení svéprávnosti Františka T-a před okresním soudem v České Kamenici a to dne 18. února 1925, tedy asi již půl roku před spácháním trestných činů, jimiž nyní obžalovaný byl uznán vinným. Zástupce generální prokuratury poukazyval sice při veřejném rohu na to, že soudu nevyskytly se podle §u 134 tr. ř. pochybnosti o tom, zda je obžalovaný při zdravém rozumu, nebo stížen duševní chorobou, takže by se mu skutek nemohl přičítati. Nejvyšší jako zrušovací soud vykládá však předpis §u 134 tr. ř. (jak na to poukázáno již v rozhodnutích zrušovacího soudu sb. n. s. č. 484, 1081, 1723) v ten smysl, že není rozhodným, zda pochybnosti vzešly s o u d u, nýbrž jedině to, zda vzešly vůbec, tedy objektivně na základě výsledků trestního řízení pochybnosti o tom, zda je obžalovaný v užívání rozumu, či zda netrpí duševní poruchou, kterou by jeho přičetnost mohla býti vyloučena. V úvahu přicházejí tu samozřejmě nejen pochybnosti o tom, zda není pachatel ve smyslu §u 2 písm. a) tr. zák. rozumu úplně zbaven, t. j. pochybnosti o jeho trvalé duševní poruše, nýbrž i ony, které mohou vzniknouti ve příčině otázky, zda nebyl čin spáchán ve střídavém pomnutí smyslů podle §u 2 písm. b) tr. zák. nebo v přechodném pomatení jich ve smyslu §u 2 písm. c) tr. zák. Za trestního řízení vyšly pak na jevo okolnosti, jež jsou s to vzbuditi pochybnosti o duševním zdraví a tím o přičetnosti obžalovaného. Pochybnosti o jeho duševním stavu dlužno totiž spatřovati nejen v obraně obžalovaného, že nebude vypovídati u nalézacího soudu, nýbrž v Praze, což opakoval, když mu jednotlivé svědecké výpovědi byly sděleny, nýbrž i v celém vystupování jeho oproti soudu vůbec, zejména ve věcech, jež souvisí se ztrátou jeho domku č. 98 v D. P. exekučně prodaného Janu F-ovi, ohledně kteréhožto domu dovozuje obžalovaný, že ho F. nabyt protiprávně způsobem, jenž zdá se nasvědčovati tomu, že trpí obžalovaný utkvělou myšlenkou, že onen dům v D. P. je dosud jeho vlastnictvím.

Posudkem znalců slyšených v řízení o zbavení svéprávnosti Františka T-a nejsou tyto pochybnosti nikterak odstraněny, to tím méně, ani jeden ze znalců, městský lékař Dr. František R., který vyšetřoval stav obžalovaného dne 14. srpna 1924, sám prohlásil, že se neodvažuje podati posudek, nýbrž, že doporučuje, by T. byl vyšetřen druhým znalcem odborníkem, který by podal znalecký posudek o jeho duševním stavu, ježto vyšetření to vyžaduje delšího a důkladného pozorování. Soudce připustil sice důkaz znalcem psychiatrem, leč důkazu toho neprovedl. Spokojil se toliko s posudkem onoho lékaře Dra R-ho a praktického lékaře Dra Bedřicha V-a, kteří navštívili T-a v jeho obchodě (Dr. R. jednou a Dr. V. dvakrát) a na základě tohoto pozorování podali posudek v tak krátké době (dne 18. února 1925), že dobu tu nelze vzhledem k oněm údajům Dra R-ho, že Františka T-a nutno delší dobu a důkladně pozorovati, považovati za postačitelnou k vyšetření duševního stavu. Zamítnutím průvodního návrhu na druhém místě uvedeného porušil tudíž nalézací soud ustanovení §u 3 tr. ř., podle něhož trestní soudy jsou povinny se stejnou péčí míti zřetel na okolnosti sloužící k obhajobě obža-

lovaného jako na okolnosti, sloužící k jeho usvědčení. Bylo proto zmateční stížnosti podle Šu 288 čís. 1 tr. ř. vyhověti, napadený rozsudek v celém rozsahu zrušiti jako zmatečný a věc za účelem provedení znaleckého důkazu vrátiti nalézacímu soudu, by ji znova projednal a o ní rozhodl, aniž třeba dále se zabýváti dalšími uplatňovanými důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř. Nalézacímu soudu bude zejména vzhledem k onomu udání znalce Dra R-ho uvážiti, zda má ku provedení důkazu přibrati též lékaře ve psychiatrii osvědčeného.

Čís. 2511.

Okolnost, že věc může býti v civilním řízení úspěšně projednána, nevyklučuje stíhání pachatele v řízení trestním.

Pojem »podvodu« (§ 197 tr. zák.) předpokládá, že pachatel vyvolá lstivým předstíráním nebo jednáním v jiné osobě mylné představy o okolnostech pro směr její vůle rozhodných za tím účelem, by tato osoba rozhodla se z těchto mylných představ k nějakému jednání neb opomenutí, v něž by se bez takového omylu nevolila, a jež poškodí podle úmyslu pachatelova majetek neb jiná práva osoby v omyl uvedené neb osoby jiné.

Omyl vyvolaný v oklamaném lstivým předstíráním nebo jednáním pachatelovým musí býti pro oklamaného pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí se.

Skutková podstata podvodu předpokládá, že pachatel již v době lstivého předstírání pojal úmysl jinému způsobiti škodu; nestačí v tomto směru dolus superveniens.

Zrušovací soud může se zabýváti toliko oněmi formálními zmatky, které již v písemné zmateční stížnosti v zákonné lhůtě byly uplatňovány a blíže prováděny.

Nezáleží na tom, jak zmateční stížnost formální vadu s hlediska Šu 281 čís. 5 tr. ř. označuje; rozhoduje, jak ji věcně provádí.

(Rozh. ze dne 16. října 1926, Zm I 354/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 7. května 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 a 201 písm. d) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znova projednal a o ní rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Zmateční stížnost, jež uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř., je z části odůvodněna. Nejvyšší jako zrušovací soud musí posuzovati věc nejprve s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., ježto má dále sahající účinek, než důvod zmatečnosti podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. Zrušovací soud považuje zmatek